

De Suze Groeneweg lezing door Esmah Lahlah

Laat je niet de mond snoeren

Beste aanwezigen, partijgenoten, geïnteresseerden,

Stel je voor, het is 7 november 1918. Over een paar dagen sluiten de Europese landen een wapenstilstand. De Eerste Wereldoorlog nadert zijn einde. In Nederland, in de Tweede Kamer wordt er die dag vergaderd, onder andere over het Nederlandse leger en de nasleep van de oorlog. Er heerst een gespannen sfeer.

Mannen in donkere pakken zitten in de bankjes, sommigen onderuitgezakt, anderen druk fluisterend. De lucht is zwaar van de tabaksrook en de geur van inkt en oud-papier, zo stel ik me voor. En dan gebeurt er iets wat nog niet eerder is gebeurd. Een vrouw staat op.

Ze haalt diep adem, trekt haar jas recht, legt haar handen op het hout van het spreekgestoelte. Dan richt ze haar blik op de zaal.

Het geroezemoes verstomt. Dit is haar moment. Haar stem, een vrouwenstem, zal voor het eerst in de geschiedenis klinken in de plenaire zaal van de Tweede kamer. Enkele maanden eerder is zij namens de Sociaal-Democratische Arbeiderspartij gekozen tot lid van de Tweede Kamer. Maar ze weet: haar aanwezigheid alleen is niet genoeg.

Dit moment is niet slechts een mijlpaal – het is een begin. Ze ademt in en begint te spreken. Een gloedvolle maidenspeech. Daarin breekt ze een lans voor de belangen van vrouwen in Nederland. Vrouwen die in de Tweede Kamer weliswaar onderwerp van gesprek zijn maar die zelf geen invloed hebben op de samenstelling van het parlement.

Over de noodzaak van hun stem in de politiek. Over de rechten van vrouwen. Over gelijkwaardigheid.

Één vrouw in een zaal vol mannen in pakken.

Één vrouw die hamert op het belang van representatie en gelijkwaardigheid. Één vrouw.

En de mannen..? De mannen in de zaal luisteren. Sommigen met interesse. Anderen met opgetrokken wenkbrauwen of schamper gefluister. Maar ze spreekt door. Duidelijk, krachtig, standvastig. Wie is deze vrouw?

Haar naam is Suze Groeneweg.

1. *Vrijheid is rechtvaardigheid*

Het is een eer hier vandaag, op Internationale Vrouwendag, deze lezing in haar naam te mogen houden. Suze Groeneweg was een pionier. Niet alleen omdat ze als eerste vrouw zitting nam in de Tweede Kamer, maar omdat ze dat deed met een ontembaar doorzettingsvermogen.

Ze vocht, ze sprak zich uit, ze liet zich niet afremmen.

Dat doorzettingsvermogen inspireert mij, zeker in een tijd als de onze, waarin we voortdurend op de proef worden gesteld. Suze Groeneweg nam niet alleen zitting in de Tweede Kamer. Maar ook in de Provinciale Staten en de gemeenteraad in Rotterdam.

Daarnaast streed ze voor goed onderwijs voor meisjes, onder andere bij de Bond van de Nederlandse Onderwijzers. Als lerares wist ze hoe belangrijk onderwijs was om mensen echt vrij te maken. Bescheidenheid? Daar deed ze niet aan. Ja, ze kon verlegen zijn. Maar ze maakte zich nooit kleiner dan ze was. Ze liet zich niet de mond snoeren.

Ze baande zich een weg dwars door alle obstakels die conservatieve krachten in haar tijd opwierpen. En dat deed ze niet alleen voor zichzelf. Ze creëerde een pad waar de vrouwen van de toekomst over konden lopen, op weg naar het ideaal van een steeds grotere vrijheid voor een steeds grotere groep mensen.

Voorop vrijheid van de stemlozen.

Voorop vrijheid voor iedereen die in de verdrukking verkeert.

Voorop vrijheid voor iedereen die het ontbreekt aan rechten, aan kansen, aan gelijkwaardige behandeling.

En daar wil ik het vandaag over hebben: over vrijheid.

Over wat vrijheid werkelijk betekent. Over hoe de vrijheid vandaag onder vuur wordt genomen, *juist* ook door degenen die er met luide stem voor zeggen op te komen. En over de noodzaak een tegenbeweging te vormen die de vrijheid niet alleen beschermt, maar mensen er opnieuw voor de barricades op weet te krijgen, het doorzettingsvermogen van Suze Groeneweg indachtig.

Want dat is hard nodig. Laat me eerst kort wat zeggen over dat begrip vrijheid. Maar al te vaak wordt het platgeslagen tot kunnen doen wat je wil.

Maar onze vrijheid is zoveel meer dan dat. Onze vrijheid is niet de afwezigheid van regels, het is de aanwezigheid van rechtvaardigheid. Vrijheid betekent niet alleen de ruimte om je mening te geven, maar ook de plicht om anderen dezelfde ruimte te gunnen. Het betekent dat de machtigen worden gecontroleerd – en zij die geen megafoon tot hun beschikking hebben, worden gehoord.

Vrijheid is niet het recht van de sterksten, de rijksten en de luidruchtigsten om te doen en laten wat ze willen, terwijl de rest mag hopen ooit in dezelfde positie te komen.

Vrijheid is onze gemeenschappelijke stip aan de horizon: het streven naar een samenleving waarin niemand wordt onderdrukt. Waarin rechtvaardigheid en solidariteit geen luxe zijn, maar de norm.

Want vrijheid is niet het voorrecht van een enkeling, maar een fundament voor iedereen.

Een werkelijk vrije samenleving is een rechtvaardige en solidaire samenleving. Misschien vergeten we als linkse en progressieve partijen soms om op die manier vrijheid te denken en te spreken. Misschien hebben we het iets te vaak over regels en procedures. Misschien zijn we – goedbedoeld – soms te formalistisch.

Ter illustratie: misschien zeggen we te vaak dat 'iets niet mag van de 'rechter' of dat het 'in strijd is met de rechtsstaat.' En begrijp me niet verkeerd: als dat zo is, dan moeten we dat ook benoemen. Maar het moet ons uiteindelijk om de waarden gaan die er de voedingsbodem voor vormen.

De rechtsstaat is geen abstract principe. Het is een schild dat is bevochten op de willekeur van de machten. Op het recht van de sterkste. Op uitsluiting en onderdrukking.

En hier ligt precies een groot gevaar: de uitholling van de rechtsstaat wordt niet altijd gezien als een aanval op de vrijheid van iedereen. Er is een beeld ontstaan dat mensenrechten vooral iets zijn van een progressieve elite, die ze inzet voor haar eigen doelen.

Politici aan de rechterkant van het spectrum spelen daar slim op in: ze doen alsof de rechtsstaat een obstakel is dat hen tegenhoudt om 'te doen wat het volk wil'. Zo rechtvaardigen ze de afbraak ervan.

Als we willen voorkomen dat hij verder wordt uitgehold, moeten we als progressieven veel beter duidelijk maken dat de rechtsstaat geen ideologisch project is, maar een fundament dat juist de zwaksten beschermt en vrijheid garandeert voor iedereen.

De rechtsstaat is er om onze vrijheid te garanderen. Dus als we zeggen: 'De rechtsstaat ligt onder vuur', dan bedoelen we: 'de vrijheid van mensen ligt onder vuur'. En laten we het scherp stellen: dat geldt allereerst voor diegene die zich het minst kunnen verweren.

De rechtsstaat is er niet om de dominante stemmen in hun dominantie te faciliteren.

Neem: de vrijheid van meningsuiting. Deze is nooit bedoeld voor de meerderheid. Die meerderheid heeft namelijk al een stem, die heeft al overwicht.

De vrijheid van meningsuiting is er juist voor iedereen die zich niet zomaar gehoord weet. Die is er, zodat wij *allemaal* onze stem kunnen laten horen.

2. *Vrijheid onder vuur*

Beste aanwezigen,

Ik vraag me af wat Suze Groeneweg vandaag zou zeggen als ze zag wat er met onze vrijheid gebeurt. Zou ze verbaasd zijn? Of vooral geschokt? Ik vrees dat het dat laatste zou zijn

Suze Groeneweg vocht voor een toekomst waarin vrijheid steeds vanzelfsprekender zou worden, waarin gelijkheid zou groeien, waarin rechtvaardigheid niet langer bevochten hoefde te worden, maar een fundament zou zijn.

En ja, er is ontzettend veel veranderd sinds zij als eerste vrouw in de Tweede Kamer het woord mocht voeren. We hebben gestreden, gewonnen, hervormd. Vrijheid heeft terrein gewonnen.

Maar als ze mij zou aankijken, dan weet ik zeker dat ik een diepe bezorgdheid in haar ogen zou zien.

Want we bevinden ons in een vrijheidsrecessie.

Wereldwijd ligt de vrijheid onder vuur. Stap voor stap wordt vrijheid afgebroken. Soms subtiel, soms schaamteloos zichtbaar.

In Afghanistan worden vrouwen stelselmatig uit het openbare leven geweerd. Geen onderwijs. Geen werk. Geen zelfstandigheid. Niet omdat ze iets verkeerd hebben gedaan, maar simpelweg omdat ze vrouwen zijn.

In Iran mogen vrouwen niet zichzelf zijn. De staat bepaalt wat ze dragen, hoe ze zich gedragen, hoe ze leven. Hun bestaan wordt gereguleerd, hun autonomie bestraft. Wie zich verzet, riskeert gevangenschap, mishandeling, of erger.

Dat is onderdrukking, verpakt als orde.

Maar het blijft niet beperkt tot dictaturen. Ook in landen die zichzelf als 'bakens van vrijheid' zien, wordt diezelfde vrijheid systematisch uitgehold.

Neem de Verenigde Staten. Een land dat altijd hoog opgeeft over vrijheid en democratie. Maar wie kijkt, ziet een ander beeld.

De xenofob en de techmiljardair in het Witte Huis hebben de handen ineengeslagen om de democratische rechtstaat van binnenuit te slopen, de vrijheid van minderheden achteloos terzijde te schuiven, de toegang tot veilige abortus te beperken en de Europese veiligheid te betrekken in een cynische machtsdeal met Poetin.

De Verenigde Staten hebben een Grondwet vol prachtige woorden over vrijheid, maar in de praktijk zit het op de glijbaan richting een autocratische oligarchie.

In de VS zie je hoe snel fundamentele rechten kunnen verdwijnen, zonder dat er een letter van de wet verandert.

En dat is misschien nog wel het meest schokkende: het gebeurt niet in het verborgene, niet achter gesloten deuren, maar in het volle zicht. Stap voor stap, zonder schaamte, en met steeds minder tegenspraak

Wie had dat in vredesnaam gedacht?

De Amerikaanse vicepresident bracht een bezoek aan Europa om ons stichtelijk de les te lezen over vrijheid. Tegelijkertijd sprak hij vol lof over de extreemrechtse AfD, een partij die het heeft over massadeportaties en met reden door de Duitse veiligheidsdiensten in de gaten wordt gehouden.

Ook in Europa is er genoeg om ons zorgen over te maken. Vrijheid wordt niet alleen van buitenaf bedreigd, maar ook hier binnen onze eigen Europese grenzen, sluipt de beperking ervan steeds verder onze samenlevingen binnen.

Ook hier wordt vrijheid steeds vaker ingeperkt, onder het mom van 'neutraliteit', 'nationale veiligheid' of 'het beschermen van waarden'. In Hongarije worden onafhankelijke media monddood gemaakt en rechters onder politieke controle gebracht. In Italië jaagt Meloni's regering ouders die een kind via draagmoederschap kregen, zelfs in het buitenland, juridisch op.

Vrijheid lijkt nog vanzelfsprekend, maar stap voor stap wordt ze ingeperkt. En ook Nederland zit er middenin. Ook hier wordt de vrijheid onder vuur genomen.

Wilders doet het openlijk, daarmee zeg ik niets nieuws. Rechters zijn wereldvreemd en hebben geen moreel kompas. Het Openbaar Ministerie is 'woke', de ambtenarij een hindermacht, de Raad van State een club 'ongekozen bureaucraten' en pers en wetenschap in de zak van progressieve elites. En dat alles doet hij onder het motto: 'De meerderheid? Dat ben ik'.

Maar ook de VVD keert zich in dit kabinet tegen de vrijheid. De VVD steunt wetten die mensenrechten uithollen. De VVD werkt actief mee aan het weren van kritische stemmen. De VVD brengt organisaties en wetenschappers die de rechtsstaat verdedigen in diskrediet.

Onder haar verantwoordelijkheid kan vreedzaam protesteren plotseling worden bestempeld als 'radicaal' of 'tegen de volkswil' en worden de rechten en subsidies voor organisaties die zich richten op internationale solidariteit of emancipatie schaamteloos ingeperkt.

Kijk naar minister Klever, die het budget voor ontwikkelingssamenwerking om vrouwen wereldwijd te helpen terugbrengt tot – je hoort het goed – 0 euro.

Iets vergelijkbaars overkwam Vluchtelingenwerk. Een organisatie met een wettelijke taak om mensen met een asielaanvraag begeleiding te bieden. Maar toch vond minister Faber het nodig de financiering te halveren. Zomaar, inééns.

De rechter stak er gelukkig een stokje voor, maar Wilders was er als de kippen bij om op X te roepen – en ik citeer – 'Verschrikkelijk al die tegenwerking. Schandalig. Linksom of rechtsom moet veel geld weg bij die club.'

Geregeld is de poging om stemmen in het publieke debat te smoren ronduit schaamteloos. JA21 ging, met steun van de VVD, achter *Extinction Rebellion* aan. Deze partijen zien klimaatactivisten niet als mensen die opkomen voor een collectief belang, maar als 'ontwrichtende vandalen'.

Dus wat doe je dan? Achter hun financiën aan. Ervoor zorgen dat ze meer belasting moeten gaan betalen. Een schaamteloze manier om elke vorm van tegenmacht buitenspel zetten.

En beste mensen, het meest cynische is: degene die de vrijheid onder vuur nemen, doen dat onder de vlag van diezelfde vrijheid. Onder leiding van Dylan Yesilgöz doet de VVD dat overigens steeds vaker met behulp van de schimmige kapstokterm 'woke'.

In haar H.J. Schoo-lezing van 2022 stelde Yesilgöz 'de woke-beweging' zelfs gelijk aan het gevaar van radicaal- en extreemrechts, om een jaar later met een radicaal rechtse partij in een kabinet te stappen, zeg ik er maar even bij.

'Woke' zou mensen de mond willen snoeren. Het zou de bron zijn van de zogenaamde 'cancelcultuur'. Een bron van onvrijheid. De wereld op z'n kop. Want het is precies andersom. Cancel cultuur? Ja, rechtse cancel cultuur.

Waarbij vrijheid niet langer de strijd is tegen onderdrukking, maar een excuus om anderen uit te sluiten, om macht en dominantie te verkrijgen.

Noem het vrijheidsvervalsing. Met deze koers en deze coalitie kan de VVD zich niet met recht de volkspartij voor vrijheid en democratie noemen. Dus laat ik me hier vandaag direct tot de VVD richten: waar staan jullie?

Zijn jullie bereid weer pal voor liberale waarden te staan en het liberalisme in haar ware gedaante uit de ijskast te halen?

Zijn jullie bereid van de radicaal-rechtse bijwagen af te springen?

Zijn jullie bereid weer te kiezen voor de lijn die Mark Rutte vanaf 2012 hanteerde, namelijk: niet regeren met de PVV.

Dus mijn oproep aan de VVD vandaag is: keer terug van het ingeslagen pad en herstel het cordon sanitaire.

3. Tegenbeweging

Vrienden, genoeg gepraat over de problemen. Tijd om in actie te komen.

Ja, ik ben verontwaardigd.

Ja, ik ben geschokt door wat er in de wereld en in Nederland gebeurt.

Maar dat zijn geen gevoelens om weg te stoppen — dat is brandstof voor verandering. We kunnen het ons niet permitteren om machteloos toe te kijken. We

kanaliseren deze gevoelens en zetten deze om in gerichte actie. Er staat te veel op het spel. Vrijheid, gelijkwaardigheid, rechtvaardigheid, menselijkheid.

En soms vraag ik me af: beseffen we wel hoe cruciaal dit moment is? De vrijheid wordt door zelfbenoemde voorvechters onder vuur genomen. Maar dat laten we niet gebeuren. We verdedigen haar niet alleen, we veroveren haar terug. We staan op, we organiseren ons, we maken samen een vuist. We gaan weer op de barricades staan.

En, ik ben activistisch. Noem me zo, ik draag het met trots. Had je dat een paar jaar geleden tegen me gezegd, dan had ik je waarschijnlijk sceptisch aangekeken. Maar nu weet ik: deze strijd is nodig. Want aan de andere kant staan mensen die zich met militaire precisie organiseren, om vrijheden af te breken.

Blijven toekijken? Moedeloos langs de zijlijn staan? Dat is geen optie. Dus wat doen wij? Wij bouwen. Aan een tegenbeweging. Gedisciplineerd. Vastberaden. Niet alleen met woorden, maar met daden.

Want zij organiseren zich, dus wij moeten minstens zo doelgericht zijn. En we leren daarbij van degenen die ons voorgingen.

Suze Groeneweg begreep als geen ander dat gelijkheid en vrijheid niet vanzelf komen. Ze zei: *'Mijn ervaring is, dat als de vrouwen zichzelf maar op de voet van gelijkheid met de man plaatsen, zij ook volkomen als gelijken erkend worden.'*

En precies dat is wat wij moeten doen. Niet afwachten, maar het opeisen. Niet hopen, maar organiseren. Niet alleen verdedigen, maar bouwen aan iets nieuws.

Dit geen vrijblijvende oproep. Dit is een opdracht. Iedereen heeft een rol.

En die begint vandaag. Dus ik heb een heel simpele to-do-lijst met concrete opdrachten — taken waarin wij allemaal onze plek kunnen pakken.

Want verandering vraagt geen toeschouwers, maar doeners. Onze democratie is gebouwd op de belofte dat de toekomst niet iets is dat ons overkomt maar iets dat we samen maken.

Dus. Actie. Ten eerste: *word lid van organisaties die de vrijheid beschermen!* En moedig anderen aan om hetzelfde te doen.

Onze democratie biedt talloze manieren om je in te zetten voor de goede zaak. Sluit je aan bij vakbonden, milieubewegingen, mensenrechtenorganisaties of progressieve partijen die pal staan voor rechtvaardigheid en gelijke kansen.

Een sterk maatschappelijk middenveld is het beste tegenwicht voor alle krachten die onze vrijheden willen inperken. Hoe meer mensen zich ermee bemoeien, hoe krachtiger we samen staan.

Dus waar wacht je op? En mocht je nou denken: “Ja, maar waar begin ik?” Nou, heel *toevallig* zoekt GroenLinks-PvdA altijd mensen die niet aan de zijlijn willen blijven staan.

Ten tweede: *bescherm het veelstemmige debat!*

Spreek je uit.

En ja, ik weet dat dat spannend kan zijn. Maar je hoeft niet alles te doen, als iedereen iets doet, maken we samen een wereld van verschil. Van de kleuterklas tot het verzorgingstehuis: iedereen kan bijdragen aan een samenleving waarin ruimte is voor debat, dialoog en democratie.

Neem bijvoorbeeld onze leraren. Zij staan in de frontlinie van onze democratie. Voor de klas doen ze onmisbaar werk door jongeren te leren over de betekenis van democratie, onafhankelijke media, de rechtsstaat en mensenrechten in het dagelijks leven. Zij mogen niet alleen staan. Het beschermen van het vrije debat is niet alleen hun taak.

Wij allemaal kunnen, op onze eigen manier, bijdragen. Door het gesprek niet uit de weg te gaan, desinformatie te benoemen en te weerspreken, solidariteit te tonen. In de klas, op het werk, bij de koffieautomaat.

Democratie is geen vanzelfsprekendheid — het is een bouwwerk wat we samen moeten onderhouden en verdedigen.

Ten derde: *demonstreer, laat je niet de mond snoeren!*

Laat van je horen. Het werkt.

Ik snap heus dat niet iedereen vooraan op het plein wil staan met een megafoon. Maar ook hier geldt als iedereen een beetje doet—komt opdagen, zichtbaar is, zijn stem laat horen—dan bouwen we samen aan verandering.

Want het doet ertoe hoe zichtbaar we zijn. Het doet ertoe met hoeveel mensen we door de straten lopen. Het doet ertoe hoeveel van ons op pleinen staan.

Druk komt altijd van onderop. Zo begint verandering. En precies daarom is normalisering onze grootste vijand.

Want als we ons neerleggen bij wat niet normaal zou moeten zijn, waarom zouden we dan nog uit die luie stoel komen? Waarom zouden we dan nog opstaan? Dus sta op. Loop mee. Laat zien dat je er bent.

Tot slot: *linkse en progressieve krachten, verenig je!*

Ik maakte er net een grapje over—lid worden van GroenLinks-PvdA. Maar eerlijk?

Het is eigenlijk bloedserieus. Als we echt de krachten bundelen, als we ons verenigen, dan kunnen we een vuist maken. Dan kunnen we om elkaar heen gaan staan.

GroenLinks en Partij van de Arbeid zijn er volop mee bezig.

We zijn op een punt aanbeland waarop verdeeldheid binnen dezelfde politieke familie ons belemmert in de opdracht die we samen hebben. En laten we eerlijk zijn: gekibbel tussen linkse en progressieve partijen is een luxe die we ons niet kunnen permitteren.

Niet in het parlement, niet daarbuiten.

Hoe sterker we samen staan, hoe sterker onze stem op links wordt.

Dus laten we die eenheid niet alleen in woorden omarmen, maar ook in daden. Niet alleen als politieke partijen, maar als beweging. Want verandering begint niet met elkaar bestrijden, maar met samen vooruitgaan.

Onze partijen hebben gezamenlijk bijna 100.000 leden, verreweg de grootste ledenpartij.

Wat mij betreft worden dat er 125.000.

En dan 150.000.

En dan 200.000.

Een beweging van mensen die niet willen wachten op vooruitgang, maar mensen mobiliseert die het samen tot stand willen brengen. Als we willen dat hier een tegenbeweging van betekenis ontstaat, dan moeten we de kracht van het collectief herontdekken. Dat vraagt energie en doorzettingsvermogen. En ja, dat gaat met vallen en opstaan. We gaan fouten maken.

Er is geen magische formule. Geen 'silver bullet'.

Echte verandering ontstaat niet in één klap, het is de optelsom van onze gezamenlijke betrokkenheid, in het klein en in het groot. Van al die momenten dat we kiezen voor een samenleving die is gebouwd op zekerheid en kansen, op rechtvaardigheid en menselijkheid, op vertrouwen in elkaar en in de toekomst.

We bouwen aan een beweging die niet alleen vecht tegen onrecht, maar werkt aan een alternatief. Een beweging die niet slechts weerstand biedt, maar perspectief schept. Een beweging die niet accepteert dat de toekomst wordt bepaald door de macht van enkelen, maar door de stem van velen.

4. Strijdbaarheid

Beste aanwezigen,

Ik weet zeker dat als Suze Groeneweg hier vandaag zou hebben gestaan, ze ons had aangespoord gebruik te maken van ons burgerschap. Dat ze had gezegd: 'Sta op. Spreek je uit.'

Suze Groeneweg zou zich keren tegen elke vorm van politiek die mensen tegen elkaar uitspeelt. Ze zou ons eraan herinneren dat vrijheid niet iets wat je anderen kunt afpakken zonder dat je het zelf verliest. Dat vrijheid de aanwezigheid van rechtvaardigheid is, en dus vraagt om moed. De moed om op te staan, niet alleen voor jezelf, maar voor iedereen.

Want vrijheid is voor iedereen of ze verliest haar betekenis.

Vrijheid is een recht voor allen, geen privilege voor enkelen.

Vrijheid is de basis voor een rechtvaardige samenleving.

En dus stel ik jullie deze vraag: Wie zijn de Suze Groenewegs van de toekomst? Wie zijn de mensen die morgen opstaan en zeggen: wij laten ons de mond niet snoeren?

Misschien zit diegene hier in de zaal.

Misschien zet ze vandaag haar eerste stap in de politiek.

Misschien is het nog een jong kind dat met grote ogen luistert naar hoe volwassen mensen spreken over vrijheid, terwijl het instinctief aanvoelt dat vrijheid niets te maken heeft met haat en uitsluiting, maar met gelijkwaardigheid en mogelijkheden.

De boodschap die Suze Groeneweg ons nalaat, meer dan een eeuw nadat ze als eerste vrouw het woord nam in de Tweede Kamer, is simpel en krachtig:

Laat je niet het zwijgen opleggen.

Eis je plek op.

Spreek je uit.

Suze Groeneweg liet zich niet het zwijgen opleggen.

En haar strijd is nog niet voorbij. Dat zien we en dat horen we, iedere dag opnieuw. Laten we dus vandaag op Internationale Vrouwendag niet alleen de voorvechtsters uit verleden eren – pioniers die voor ons de weg hebben geplaveid – maar ook alle vrouwen van nu aanmoedigen en ondersteunen.

De vrouwen die zich uitspreken, die doorzetten, ook als de tegenwind stormkracht heeft.

En laten we ons een toekomst verbeelden waar Suze Groeneweg vol strijdbaarheid vorm aan wist te geven. Een toekomst waarin vrijheid een werkelijkheid is voor iedereen.

Ja, de strijd is tegen de klippen op. Recht tegen een enorme stroom van bewegingen en krachten in, die – valselijk onder de vlag van de vrijheid – de vrijheid onder vuur nemen.

Dat ervoer ook Suze Groeneweg aan den lijve. Maar dat hield haar niet tegen. En dat houdt óns niet tegen.

Mijn hoop is dat de toekomst toebehoort aan degenen die met dezelfde moed, dezelfde vastberadenheid, en dezelfde onverzettelijkheid werken aan de vrijheid van morgen.

Dank jullie wel.

Op 8 maart 2025, Internationale Vrouwendag, hield GroenLinks-PvdA-Kamerlid Esmah Lahlah de Suze Groeneweg lezing. Suze Groeneweg was het eerste vrouwelijke Tweede Kamerlid en speelde een belangrijke rol in de emancipatie van vrouwen in de politiek. Hier vind je de geschreven tekst.

Bron: <https://groenlinkspvda.nl/nieuws/suze-groeneweg-lezing-door-esmah-lahlah/>

Geraadpleegd: 31 maart 2025